

Svart økonomi og sosial dumping

- tillitsvalgtes rolle

27. september 2012

"Nytt" tema

- i en hektisk tillitsvalgthverdag
- nye virkemidler fra myndighetene, men vi trenger flere
- behov for kunnskap (bransjen, tjenesten, nye ordninger)
- nye måter å jobbe på

Hva kan vi gjøre?

- Vilkår og kravsspesifikasjon ved utsetting av renhold er et Hovedavtaletema
- Hovedavtalen nevner kjøp av varer, men ikke kjøp av tjenester
- Derfor må de tillitsvalgte selv løfte temaet inn på arenaen

Hva kan vi kreve?

Privat renhold i offentlige virksomheter er som regel entreprise, ikke innleie

- Entreprise: Renholdsfirmaets ansatte er ikke underlagt oppdragsgivers arbeidsledelse
- Innleie: Renholdsfirmaets ansatte er underlagt oppdragsgivers arbeidsledelse
- Får betydning for hvilke vilkår de ansatte skal jobbe under

Krav ved entrepriser - LØNN

Allmenngjort minstelønn i renholdsbransjen:

- Minstelønn per time på kr 156,86
- Minstelønn per time på kr 118,86 for ansatte under 18 år
- Diverse tillegg for ubekvem arbeidstid
- Satsene gjelder fra 1. mai 2012
- Fastsatt i forskrift
- Arbeidstilsynet fører tilsyn
- Firmaer som betaler dårligere kan straffes

Krav ved entrepriser - LØNN

Oppdragsgiver er forpliktet ved at:

- Kontrakten må kreve at leverandør/underleverandør må dokumentere at de ikke betaler dårligere enn minstelønn
- Kontrakten må gi rett til å gjennomføre nødvendige sanksjoner
- Skal gjennomføre nødvendig kontroll av om kravene til lønns- og arbeidsvilkår overholdes

Den tillitsvalgte bør forsikre seg om at dette skjer!

Krav til arbeidsmiljø

Også renholdere som utfører arbeid i regi av et firma hos en oppdragstaker har krav på et fullt forsvarlig arbeidsmiljø og lovlig arbeidstid!

Utfordringer:

- Useriøse arbeidsgivere/renholdsfirma
- Passive oppdragsgivere
- Formell arbeidsgiver vs. fysisk arbeidsplass
- Flere har ansvar for arbeidsmiljøet
- Utsatte arbeidstakere

NYHET!

Regionale verneombud

- Landsdekkende
- Skal fungere som verneombud i alle rengjøringsbedrifter som ikke har valgt verneombud
- Skal ivareta de ansattes interesser i arbeidsmiljøspørsmål

Ny godkjenningsordning

- Alle renholdsfirmaer må søke om godkjenning
- Godkjente virksomheter registreres i sentralt register på www.arbeidstilsynet.no
- Det blir straffbart å kjøpe renholdstjenester av ikke godkjente renholdsvirksomheter
- Ordningen åpner 01.09, og sanksjoneres fra 01.12.
- Alle ansatte skal bære ID-kort

Ny godkjenningsordning

- Vilkår for å bli godkjent:
 - Tilknyttet godkjent bedriftshelsetjeneste
 - Oppfyller AMLs krav til verneombud og AMU
 - Økonomisk kompensasjon ved yrkesskade
 - Arbeidskontrakt ihht. AML
 - Betaler minimum minstelønn i hht. allmenngjøringen
 - Oppholdstillatelse for ansatte fra utenfor EØS
 - Registrering i Enhetsregisteret, Foretaksregisteret, Merverdiavgiftsregisteret, Arbeidstaker- og arbeidsgiverregisteret
 - Rapportering til Sentralskattekr. for utenlandssaker

Utfordringer

- Bedre regler (innsyn, adgang til å kreve tariffavtale)
- Sterkere avtaleverk for innflytelse for tillitsvalgte
- Renholdsbransjen er kreativ

Muligheter

Bruk kontakter og samarbeidspartnere:

- Renholderne
- Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF) for å avklare hvilke firmaer som har tariffavtale
- Evt. tillitsvalgt og verneombud i renholdsfirmaet
- Regionalt verneombud
- Arbeidstilsynet

Muligheter

HUSK AT:

- Omdømme er blitt en betydelig faktor etter Adecco-saken
- Med kunnskap om ansattrettigheter og regelverket mot sosial dumping kan du motvirke at renholdere blir utnyttet ved din virksomhet
- Med kunnskap fra virksomhetene kan NTL være en tydelig stemme for å bekjempe svart arbeid/sosial dumping

